

Kaisa Kantola

Toiminnanohjausjärjestelmän tehokas käyttöönotto: Sähköisyyden ja työntehokkuuden paraneminen

Lakea Oy

Opinnäytetyö

Syksy 2019

SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tradenomi (AMK Liiketalous)

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: SeAMK Liiketoiminta ja kulttuuri

Tutkinto-ohjelma: Liiketalous

Tekijä: Kaisa Kantola

Työn nimi: Toiminnanohjausjärjestelmän tehokas käyttöönotto: Sähköisyyden ja työntehokkuuden paraneminen

Ohjaaja: Henri Teittinen

Vuosi: 2019

Sivumäärä: 41

Liitteiden lukumäärä:3

Tämän opinnäytetyön aiheena oli tarkastella ja havainnoida Lakea Oy:n uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa. Näkökulmiksi valittiin työn sähköistyminen ja työn tehokkuuden kasvaminen. Opinnäytetyön teoriaosuudessa käsitellään toiminnanohjausjärjestelmän historiaa ja perusteita sekä keskeisiä hyötyjä ja haasteita. Teoriaosuudessa käsitellään myös toiminnan sähköistymistä ja tehostumista sekä niiden vaikutuksia yrityksen toimintaan.

Opinnäytetyön soveltavassa osuudessa suoritettiin teemahaastatteluja valituille työntekijöille. Haastatteluita suoritettiin mahdollisimman kattavan ja käytännönläheisen tiedon saamiseksi. Haastateltavat valittiin siten, että yrityksen eri työskentelynäkökulmat tulivat esille.

Opinnäytetyön tutkimuksen perusteella sähköinen taloushallinto lisää automaatiota, mikä puolestaan lisää työn tehokkuutta, millä voidaan vaikuttaa yrityksen laatuun. Sähköisessä taloushallinnossa työntekijöiltä automaation myötä säästyvä työaika voidaan kohdistaa esimerkiksi kehitykseen. Toimivien ja tehokkaiden prosessien sekä automaatioiden luominen saattaa kuitenkin lisätä manuaalista työtä joissain tehtäväkentissä.

Avainsanat: toiminnanohjaus, sähköinen taloushallinto, toiminnan tehostuminen, työn tehokkuus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: Business and Culture

Degree programme: Business Management

Author: Kaisa Kantola

Title of thesis: Effective deployment of an ERP system: Improvement of electronic operations and work efficiency

Supervisor: Henri Teittinen

Year: 2019

Number of pages: 41

Number of appendices: 3

The aim of this study was to consider and observe the introduction of a new ERP system by Lakea Oy. The electronification of work and growth in the effectiveness of work were chosen as the points of view of the thesis. The theoretical section the study deals with the history and grounds of ERP, as well as its key advantages and challenges. It also deals with the electronification of operations and the increase in their efficiency, as well as the effects of this on the operations of the company.

In the applied section of the study, semi-structured interviews were carried out with selected staff members in order to obtain as extensive and practical information as possible. The interviewees were chosen in a way that would allow bringing out the different perspectives on the working methods observed at the company.

Based on the thesis study, electronic financial management increases automation, which, in turn, increases the effectiveness of work, which allows influencing the quality of the company. In electronic financial management, the man-hours saved thanks to automation can be allocated e.g. for development. However, the creation of active and efficient processes and automated procedures may increase manual work in some functions.

Keywords: ERP, electronic financial management, intensifying of operations, effectiveness of work

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract.....	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuva-, kuvio- ja taulukkoluettelo.....	6
Käytetyt termit ja lyhenteet.....	7
JOHDANTO.....	8
1.1 Tausta ja perusteet tutkimukselle.....	9
1.2 Tutkimuksen rakenne.....	9
2 TOIMINNANOHJAUSJÄRJESTELMÄ.....	11
2.1 Historia ja kehitys.....	12
2.2 Hyödyt.....	16
2.3 Haasteet ja ongelmat.....	17
3 TOIMINNAN TEHOSTUMINEN JA SÄHKÖISYYS.....	19
3.1 Työtehokkuus ja laatu.....	20
3.2 Sähköisyys ja sähköinen taloushallinto.....	21
3.2.1 Integroitu taloushallinto.....	24
3.2.2 Digitaalisuuden vaikutus.....	25
3.3 Seuranta.....	26
4 MENETELMÄT.....	27
5 CASE LAKEA OY.....	29
5.1 Yritys esittely.....	29
5.2 Taustatekijät järjestelmän vaihtoon.....	29
5.3 Visma L7.....	31
5.3.1 Ominaisuudet.....	31
5.4 Netvisor.....	31
5.4.1 Ominaisuudet.....	32
5.5 Järjestelmän vaihdos.....	33
6 HAVAINNOT.....	35
6.1 Sähköisyys.....	35

6.2 Toiminnan tehostuminen.....	36
7 YHTEENVETO JA POHDINTA	39
7.1 Sähköistyminen.....	39
7.2 Työtehokkuus.....	40
7.3 Integraatio haasteet ja laadun paraneminen	40
7.4 Pohdinta.....	41
LÄHTEET	42
LIITTEET	44

Kuva-, kuvio- ja taulukkoluetelo

Kuvio 1. Tutkimuksen rakenne.....	10
Kuvio 2. ERP-järjestelmän osa-alueet (Visma 2019).....	12
Kuvio 3. Toiminnanohjausjärjestelmän kehitys (Lahti & Salminen 2014, 34–38)..	13
Kuvio 4. Talousjärjestelmien nykytila (Kaarlahti & Salminen 2018, 41).....	15
Kuvio 5. Taloushallinnon kehittyminen paperittomasta älykkääseen (Lahti & Salminen 2014, 27).....	22
Kuvio 6. Integroitu taloushallinto (Kaarlahti & Salminen 2018, 44).....	25
Kuvio 7. Eritasojen Netvisorin käyttö case-yrityksessä.	28
Kuvio 8. Netvisorin rajapinnat (Visma 2019).....	32
Taulukko 1. SWOT-analyysi (Itewiki, [viitattu 24.10.2019]).....	18

Käytetyt termit ja lyhenteet

Digitaalisuus Digitaalisuuden tavoitteena on lisätä konekielisyttä ja sähköisyyttä sekä vähentää paperin käyttöä muun muassa arkistoinnissa ja raportoinnissa. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 14–16.)

Toiminnanohjaus Toiminnanohjausta pidetään ohjelmistona, joka koordinoi yhteisen tietokannan kautta yrityksen eri osa alueiden tietoja. (Lahti & Salminen 2014, 40–41.)

Erp-järjestelmä ERP-järjestelmä on yritysten tietojärjestelmä, joka hyödyntää keskitettyä tietokantaa, mikä on yhtenäisten sovellusten käytössä. Järjestelmissä on usein yksi päämoduuli, jonka tietoihin syötetään muihin moduuleihin vaikuttavia perustietoja, joita koko järjestelmä hyödyntää. (Lahti & Salminen 2014, 40–41.)

Integraatio Kahden tai useamman erillisen tiedon yhtenäistäminen yhdeksi toimivaksi kokonaisuudeksi. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 42.)

Digitaalinen taloushallinto

Kaikki tapahtumat ja prosessit toimivat automaattisesti digitaalisen järjestelmän avulla. Eli tällöin tietovirrat ja käsittely ovat siirtyneet digitaaliseen muotoon. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 14–15.)

Sähköinen taloushallinto

Taloushallinnon tehtävien kirjauksia ja käsittelyä sähköisesti (vain kerran) yhdessä järjestelmässä ja rutiini tehtävien automatisoitumista, toimintaketjun katkeamatta. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 14-15.)

JOHDANTO

Tässä opinnäytetyössä kuvataan Lakea Oy:n taloushallinnon toiminnanohjausjärjestelmää, joka on otettu käyttöön keväällä 2019. Työssä kuvataan uuteen toiminnanohjausjärjestelmään siirtymisen vaikutuksia yhtiössä ja pyritään kartoittamaan uuden järjestelmän hyödyt suhteessa vanhaan järjestelmään.

Sähköistyminen ja sähköinen taloushallinto luovat nyt ja tulevaisuudessa yrityksille mahdollisuuksia tavoittaa asiakkaansa nopeammin ja kilpailukykyisemmin. Yritysten on pystyttävä kehittymään ja täten toiminnanohjausjärjestelmän on oltava yrityksen toimintaan soveltuva sekä tarpeeksi tehokas. Riittävä kehittyminen on välttämätöntä ja järjestelmä valinnoilla on kauas kantoisia vaikutuksia, kuinka laajasti ja tehokkaasti yrityksen taloushallinto digitalisoituu. (Lahti & Salminen 2014, 34.)

ERP-järjestelmä (Enterprise Resource Planning) eli tutummin toiminnanohjausjärjestelmä on tärkeässä roolissa taloushallinnon työssä. Usein syynä järjestelmän vaihtoon on puutteet edellisessä järjestelmässä. (Kaarla-
järvi & Salminen 2018, 35.)
Lahti ja Salminen (2014, 40) tietävät taloushallinnon moduulin olevan merkittävimmässä asemassa järjestelmissä. Sen kautta voidaan syöttää ohjaustietoja muihin valittuihin moduuleihin.

Suomi on ollut edelläkävijä lainsäädännön ja sähköiseen taloushallintoon siirtymisen suhteen. Vielä 20 vuotta sitten materiaalit säilytettiin paperisina, kuitenkin kulu-
neiden vuosien aikana on tapahtunut suuri muutos automatisaation suuntaan. Muutos sai aikaan sen, että taloushallinnon ohjelmilta vaaditaan nykyään paljon. Alati kasvavien raportointi velvollisuuksien täyttäminen kustannustehokkaasti samalla hoitaen rutiini työt sujuvasti aikaa säästäen. Uskotaan, että keskitetyllä ja digitalisoidulla prosessilla voidaan kasvattaa yrityksen laatua ja vähentää virheitä. (Kaarla-
järvi & Salminen 2018, 14–16.)

1.1 Tausta ja perusteet tutkimukselle

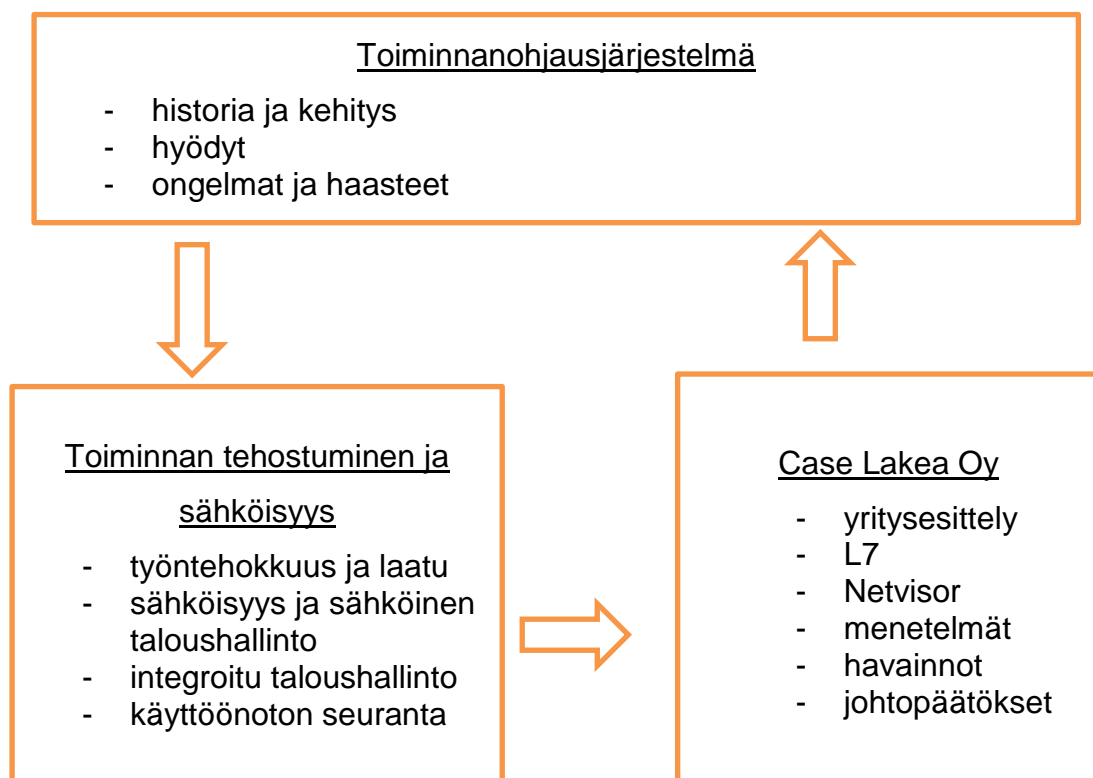
Tutkimuksen tavoitteena on tarkastella Lakea Oy:n toiminnanohjausjärjestelmän vaihtoa työn tehokkuuden ja työn sähköistymisen näkökulmista sekä pyritään havainnoimaan uuden järjestelmän hyötyjä suhteessa vanhaan järjestelmään. Tavoitteena on kuitenkin myös tutkia järjestelmän heikkouksia tai puutteita yhtiölle sekä pyrkiä kartoittamaan mitä hyötyjä yritys voisi uuden ohjelmiston avulla vielä saavuttaa.

Tutkimusongelmana tässä työssä uuden investoinnin tehokkaan käyttöönoton varmistaminen Lakea Oy:lle. Sekä pyrkiä osoittamaan miten yritys voi saada uudesta toiminnanohjausjärjestelmä kaiken hyödyn irti nyt ja tulevaisuudessa.

Opinnäytetyö on rajattu käsittelemään toiminnanohjausjärjestelmää sen käyttöönoton jälkeen. Tutkimuksen empiirisessä osiossa kuvataan kuitenkin uuden ohjelman käyttöönoton sujuvuutta.

1.2 Tutkimuksen rakenne

Seuraavassa on havainnollistava kuvio tutkimuksen rakenteesta ja kytköksistä toisiinsa.

Kuvio 1. Tutkimuksen rakenne.

Luvussa yksi kerrotaan tarkemmin toiminnanohjausjärjestelmästä, mikä se on ja mihin sitä käytetään, sen historiasta ja kehittämisestä nykypäivän mukaiseksi. Sekä perehdytään toiminnanohjausjärjestelmien hyötyihin ja sen haasteisiin ja ongelma kohtiin. Toisessa luvussa käsitellään ja määritellään sähköisen taloushallinnon kehittymistä ja käyttöönottoa. Sekä mietitään yrityksen tehokkuuteen sähköistymiseen vaikuttavia tekijöitä. Luvussa sivutaan myös hieman integroitua taloushallintoa sekä investoinnin seuranta. Kolmannessa luvussa pureudutaan case yritykseen ja sen toimintaan, esitellään hiukan aiemmin käytössä ollutta toiminnanohjausjärjestelmää sekä uutta järjestelmää. Luvussa kerrotaan tutkimuksen menetelmät ja havainnot sekä johtopäätökset ja pohdinta.

2 TOIMINNAHOJJAUSJÄRJESTELMÄ

ERP eli Enterprise resource planning eli tutummin toiminnanohjausjärjestelmä tarkoittaa yrityksen toimintaan olennaisesti liittyvien prosessien keskinäistä integraatiota (Sap 2019). Keskinäisiä toimintoja ovat yleisesti henkilöstöhallinto, taloushallinto, tuotanto sekä palvelut. Järjestelmiä on kehitetty ja paranneltu vuosien aikana tukemaan yrityksen toimintaa. ERP-järjestelmien keskinäinen integraatio hyödyntää yhtenäistä tietokantaa, jolloin yrityksillä voi olla käytössään niin kutsuttu ERP-järjestelmien muodostama ohjelmistopaketti, jossa liiketoiminnan eri osa-alueille on käytössään oma järjestelmä.

Lahti ja Salminen (2014, 210) tietävät, että yritykset tavoittelevat tehokasta ja yhdenmukaista toimintaa sekä raportointia, vaikka toimipisteet sijaitsisivat ympäri maata. He kirjoittavat myös tällaisen olevan mahdollista ERP-järjestelmän avulla, ohjelmisto hyödyntää yrityksen yhtenäisiä tietoja, kuten tilikarttaa ja yrityksen perustietoja. Tiedot syötetään kerran järjestelmään, jolloin ne ovat kaikkien keskenään integroitujen ohjelmien käytössä. Järjestelmä ja siihen integroidut järjestelmät tuottavat raportteja näiden tietojen pohjalta.

Kaarlejärvi ja Salminen (2018, 40–41) kirjoittavat, että eri järjestelmiä tullaan yhdistämään toisiinsa tehokkuuden parantamiseksi. He korostavat myös, että jossain vaiheessa kuluttajalle tarjotaan oikeuksia järjestelmän käyttöön ja omien tietojen selailuun. Tällä yritykset pystyvät kohdistamaan säästyvän työajan muualle. Kirjoittajan mielestä kuluttajien mahdollisuus päästä näkemään omia tietojaan on hyödyllinen ja yrityksiä kannalta tehokas.

Kuviossa yksi esitetään ERP-järjestelmän sisältämät osa-alueet ja sovellukset, joita yritykset voivat ottaa käyttöön.

Kuvio 2. ERP-järjestelmän osa-alueet (Visma 2019).

2.1 Historia ja kehitys

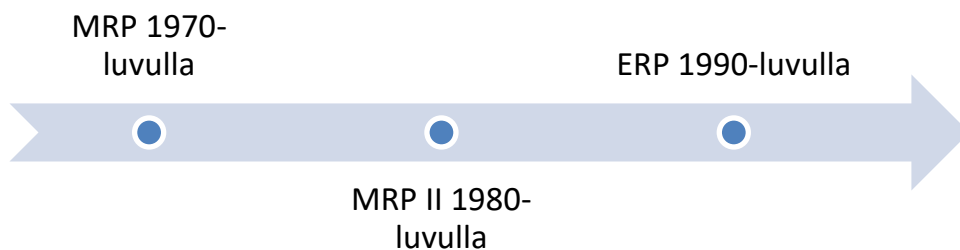
Taloushallinnolla on pitkä historia, jonka juuret ulottuvat yli sadan vuoden päähän. Silloin käytettiin Taylorix-menetelmää, joka perustui reikäkortin avulla tapahtumien jäljentämiseen. Sähköistymisen kehittyessä ja kasvaessa 1950-luvulla siirryttiin varsinaiseen tietotekniseen kirjanpitoon, josta alkoi internet-vallankumous. (Lahti & Salminen 2014, 35.) Huomattava sähköisen taloushallinnon uudistus 1970-luvulla oli EDI-standardi, joka mahdollisti organisaatioiden välisen tiedonsiirron (mp.).

MRP-järjestelmä (Manufacturing Resource Planning) kehitettiin 1970-luvulla avustamaan tuotantojärjestelmien materiaalihallintoa ja logistiikkaa (Virtanen 2016, 12–14.) Myöhemmin ohjelmistosta kehitettiin uusi päivitys MRP II -järjestelmä, jonka toimivuus pohjautui MRP:hen. Kehityksen myötä ohjelmistoon kuului kuitenkin jo toiminnanohjaus. Myöhemmin 1990-luvulla alettiin lisätä ohjelmistoja keskenään yritysten tarpeen ja kehityksen mukaan. (Lahti & Salminen 2014, 40.)

ERP-järjestelmä syntyi 1960-luvulla varaston hallinnan kehittämisen seurauksena. ERP:n yleistyessä ja ollessa uusi sen toivottiin ratkaisevan talousohjauksen ongelmia. (Pellinen 2005, 12–13.)

ERP:n voidaan ajatella syntyneen MRP-järjestelmistä, jotka oli pääasiassa tarkoitettu logistiikkaan tuotannon- sekä materiaalin hallintaan. ERP puolestaan kykenee eri toimintojen suorittamiseen keskitetysti jopa yli osasto rajojen. (Lahti & Salminen 2014, 40.) Suurien tietomäärien käsittely ja ohjaus helpottui ERP-järjestelmän myötä.

Kuviossa kaksi kuvataan toiminnanohjausjärjestelmien kehitystä aikajanaalla 1970-luvulta 1990-luvulle ja nykypäivän ERP:iin.

Kuvio 3. Toiminnanohjausjärjestelmän kehitys (Lahti & Salminen 2014, 34–38).

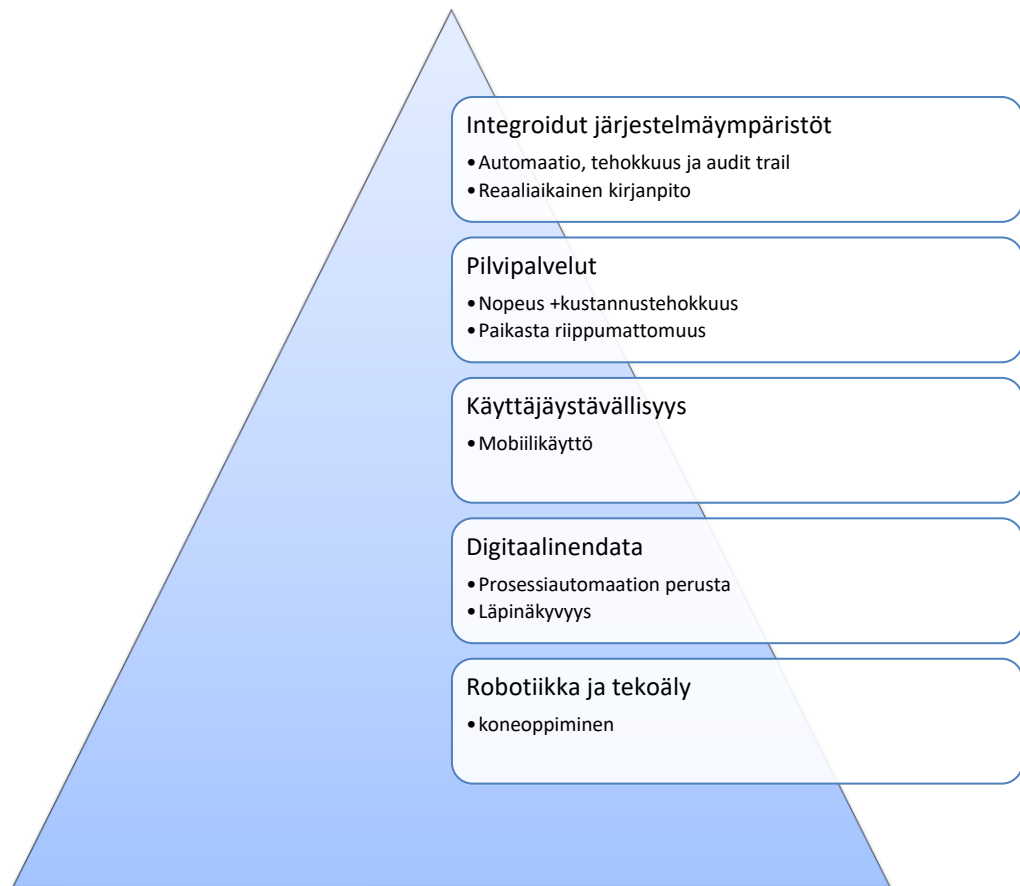
Lahti ja Salminen (2014, 34–38) tietävät, että ERP-järjestelmä on varsin nuori, vasta parinkymmen vuoden ikäinen. Sen aikakausi alkoi, kun sähköistyminen ja digitalisaatio pääsivät kunnolla vauhtiin. Niiden myötä on myös panostettu loppukäyttäjien eli kuluttajien näkökulmaan, ohjelman käyttämisen helppouteen sekä niiden keskinäiseen integraatioon.

Lahti ja Salminen (2014, 34–36) osoittavat todeksi vuosien kehityksen järjestelmien välillä olleen niin huimaa, että enää ei tarvitse välttämättä komentokielistä suoraa pääyhteyttä keskuskoneelle vaan integroitujen järjestelmien käyttö onnistuu nettiselainten kautta. Tällöin järjestelmää voi käyttää missä vain tietokoneen tai älylaitteen kautta. Eli ohjelmistot ovat kehittyneet erillisistä ohjelmistoista kokonaisiksi pakettisovelluksiksi.

Viime aikoina ERP kehitys on edennyt nopeasti kohti alustaratkaisuja. Tämä tarkoittaa juuri sitä, että ERP-järjestelmään integroidaan oma erillisohjelma tukemaan jostain yrityksen toiminnan osa-aluetta, kertovat Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 35–36.) Nykyään useilla yrityksillä on myös käytössään ohjelmistojen pilvipalvelut ja tämä juuri on kasvattanut alusta ja pakettiratkaisujen määrää.

Lahti ja Salminen (2014, 46) tietävät, että pilvipalvelussa ulkopuolinen palveluntarjoaja on vastuussa sovelluksen toiminnasta ja tarjoaa asiakasyrityksille palvelun käyttöoikeutta sekä tarvitsemiaan sovelluksia internetin välityksellä, tätä kutsutaan BSP-palveluntarjoajaksi. Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 45–46) painottavat pilvipalvelun etuina olevan muun muassa kehityksen nopeuttaminen, ennakoitavat IT-kulut ja edullinen käyttö käyttäjäyrityksille. Pilvipalvelun helppous viehättää monia yrityksiä, sillä palveluntarjoaja vastaa sovelluksen toiminnasta ja päivityksistä. Käyttäjän vastuulle jää vain internetyhteyden hankkiminen.

Kuviossa kolme esitetään taloushallinnon nykytilannetta yrityksissä ja sen kehitystä sekä niillä saatavia hyötyjä. Esimerkiksi integroidut järjestelmät lisäävät yritysten automaatiota ja reaaliaikaisuutta.

Kuvio 4. Talousjärjestelmien nykytila (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 41).

Älykkäällä taloushallinnolla pyritään tehostamaan yrityksen eri prosessien keskinäistä toimintaa. Kaarlajärven ja Salmisen (2018, 49–53) mukaan yksi digitalisaation suurimpia uudistuksia 2020-luvulla ovat automaation käyttöönotto sekä ohjelmistorobotiikan käytönlisääntyminen yritysten arjessa. Tekoäly ja koneoppiminen mahdollistavat suuren määrän automaatiota, joka vapauttaa työntekijöiden työaika muuhun työskentelyyn. Näillä työkaluilla pystytään tehostamaan työntekijöiden työskentelyä. He mainitsivat myös, että tulevaisuudessa on mahdollista, että koneoppimisella voidaan korvata ERP-järjestelmien monimutkaisuutta ja yksinkertaistaa järjestelmää.

Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 53–55) kertovat ohjelmistorobotin hyödyntävän tietoa samoin, kuin työntekijä, mutta digiversiona. Ohjelmistorobotiikka toimii mainiosti tilanteissa, joissa on tarvetta automatisoinnille, jos se ei onnistu ohjelmiston avulla. Robotiikka toimii hyvin taloushallinnon automaation täydentäjänä.

2.2 Hyödyt

Erp-järjestelmän suurimpia hyötyjä on tietojen reaaliaikainen päivittyminen ja seuranta myös eri yksiköiden välillä. Jo toteutuneiden lukujen avulla järjestelmä voi laskea ennusteita ja suunnitelmia pitkällekin tulevaisuuteen. Näin pystytään ohjaamaan yrityksen kehitystä oikeaan suuntaan. ERP-järjestelmien vahvuuksina voidaan myös mainita työn nopeutuminen moninkertaisen tiedon syötön jäädessä pois. Yrityksien työskentelyä nopeuttaa myös eri ohjelmien keskinäinen yhtenäistäminen, jolloin kaikissa käytössä olevissa ohjelmissa on samat yhtenäiset tiedot. Myös Kaarlejärvi ja Salminen (2018, 22–23) kuvailevat ERP-järjestelmän ja sähköisyyden hyviksi puoliksi sen reaaliaikaisuutta, vähentyneitä virheitä, vapautunutta työaika, jota voidaan kohdistaa tehokkaammin, lisääntynyt kilpailukykyä ja näiden myötä lisääntyneitä työtyytyväisyyttä.

Granlund ja Malmi (2004, 23) pohtivat reaaliaikaisuuden lisäksi ERP:in hyödyksi yhdenmukaista tietokantaa yrityksen järjestelmässä. Lahti ja Salminen (2014, 32–33) korostavat ERP-järjestelmien hyötyinä työtehokkuuden sekä toiminnanlaadun paraneminen ja virheiden väheneminen ja kilpailukyvyyn lisääntyminen. ERP-järjestelmä helpottaa ja edistää yritysten arkistointia sähköistymisen ja integraation ansiosta. Riippumattomuus ajasta ja paikasta lisäävät mahdollisuuksia esimerkiksi työmatkalla työntekoon. Edellä mainitut lisäävät työntekijöiden työtyytyväisyyttä.

Kaarlejärvi ja Salminen (2018, 247–249) kirjoittavat, että läpimenoaikojen nopeutuminen, yleinen sujuvuus ja nopeus käytössä puhuvat ERP-järjestelmän puolesta. He (s.249) kertovat, että myös rutiiniprosessien korvaaminen automaatiolla mahdollistaa työajan kohdistamisen uusiin tehtäviin. Lahti ja Salminen (2008, 176) toteavat myös, että yritykselle oikeanlaisen järjestelmän avulla pystytään luomaan säästöjä manuaalisen työn vähenemisen ja tehostumisen myötä.

Lahti ja Salminen (2008, 190–191) korostavat, että järjestelmämuutoksella saavutettuja hyötyjä on tarkasteltava ennalta asetettujen tavoitteiden pohjalta. Yrityksien on arvioitava esimerkiksi, miten toimintatavat ovat muuttuneet uuden ohjelmiston myötä sekä hiukan laajemmalti sidosryhmiin asti ulottuvat mahdolliset muutoksen hyödyt.

2.3 Haasteet ja ongelmat

Toiminnanohjausjärjestelmien haasteina voidaan pitää uuteen järjestelmään siirryttäessä aikataulun venymistä ja kustannuksien ylittymistä. Toiminnanohjausjärjestelmä kokonaisuudet ovat hintavia. Työntekijöiden tietotekninen osaaminen saattaa heikentää digitaalisen toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoa, käyttämistä ja kehittämistä yrityksissä. Tällöin kustannukset saattavat kasvaa verrattuna budjetoituihin. (Sundström 2012, 6–10.)

Uuteen toiminnanohjausjärjestelmään opeteltaessa muiden työtehtävien teko saattaa häiriintyä. Uuden ohjelman käyttöönotto ja sisäänajo vaativat paljon resursseja. Tietojen siirrossa vanhasta järjestelmästä uuteen saattaa syntyä ongelmia esimerkiksi erilaisten tietomuotojen takia. Myös pankkiyhteysongelmien takia tiedonsiirto voi olla hidasta. (Sundström 2012, 6–10.)

Visman (2019) mukaan ERP-järjestelmissä on erilaisia piirteitä ja niiden ennalta selvittäminen helpottaa käyttöönottoa ja käyttöä. Yritysten ja toiminnanohjausjärjestelmien väliset yksilölliset erot paljastuvat usein vasta, kun niitä yritetään sovittaa yhteen. Näitä yksityispiirteitä ei välttämättä voida tietää ennalta, joten ERP:n sovittaminen yrityksen toimintaan saattaa olla haasteellisempaa, kuin luultiin tai luvattiin. Järjestelmä toimittajan valinnalla todella on väliä. Kokenut aiemmin saman toimialan järjestelmätoimituksia hoitanut osaa kertoa ja ymmärtää yleisimmistä haasteista. (Itewiki, [viitattu 24.10.2019].)

Murch (2002, 163–164) kertoo, että riskit voidaan jaotella viiteen pääkategoriaan, joita ovat: ulkoiset- ja kustannusriskit, aikatauluun-, tekniikkaan- ja toimintaan liittyvät riskit.

Taulukossa yksi esitetään ERP-järjestelmän SWOT-analyysi. Tiedot kuvaavat pilvipalveluna toimivan ERP:n ominaisuuksia.

Taulukko 1. SWOT-analyysi (Itewiki, [viitattu 24.10.2019]).

Vahvuudet	Heikkoudet	Uhat	Mahdollisuudet
tehokas	riippuvuus internetistä	muutosvastarinta	yhteiskäyttö
reaaliaikainen	pelko tieturvasta	osaaminen	työajan säästö
kokonaisuuden seuranta	velvoite aineiston säilytyksestä	rutiinit	
paikasta riippumattomuus			
helppous			
joustavuus			

3 TOIMINNAN TEHOSTUMINEN JA SÄHKÖISYYS

Ahoniemi ym. (2007, 66–67) kertovat, että tieto- ja viestintäteknikan kehittyessä sen tehtävä on muuttunut tukitoiminnoista, strategiseen kilpailuaseen kautta aina nykypäivän liiketoimintaa ja sen toimintatavat mahdollistavaksi teknologiaksi.

Teknologian nopean kehityksen myötä myös taloushallinnon ala kokee suuria muutoksia työnkuissa ja järjestelmien ja ihmisten välisessä työsuhteessa. Yrityksen taloushallinnon kehittyminen vaatii uudelleen organisointia järjestelmien ja ihmisten kesken. Ihmiset ja järjestelmät yhdessä tuottavat tehokkaan datan, raportoinnin ja prosessit. Useimmat taloushallinnon prosessit digitalisoineista yrityksistä on saavuttanut noin 30 % kustannustehokkuuden parannuksen. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 19–22.) Prosessien digitalisoinnin tavoitteena on vähentää päällekkäisiä ja turhia työvaiheita automaation avulla. Tällaisissa toimintaketjuissa prosesseja täytyy tarkastella myös sidosryhmärajojen yli eli kaikkien yrityksen talousprosessien kehittämisen ja yhteensovittamisen kannalta. (Lahti & Salminen 2014, 25–26.)

Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 159–161) kertovat, että muun muassa kirjanpitäjän työnkuva tulee muuttumaan ja kehittymään lähivuosina. He mainitsevat, että sähköinen taloushallinto ja automatisoidut työvaiheet, kuten reskontrien täsmäytys helpottavat ja tehostavat kirjanpitäjien tehtäviä. Näin saadaan kohdistettua työaika sinne missä sitä tarvitaan. Tulevaisuudessa kirjanpitäjä tulee olemaan enemmän asiantuntija työtä, myös muualla organisaatiossa. He kirjoittavat myös (s. 262–263), että sähköisellä taloushallinnolla ja automaatiolla yritys voi hoitaa myös kokonaan itsepalveluna aiemmin talousosaston vastuulla olleita tehtäviä. Myös Granlund ja Malmi (2002, 16) kertovat, että tulevaisuudessa yritysten olisi tuotettava taloushallinnon tehtävät entistä tehokkaammin ja virheettömästi.

Työn tehokkuutta kehittäessä on olennaista miettiä mitä lähdetään kehittämään. Saavutetaanko tehtävän tekemisellä hyötyjä. Esimerkiksi paperitositteen tulostaminen ei välttämättä ole tarpeellista eikä hyödyllistä. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 178.) He painottavat (s. 247) myös, että prosesseja kehittäessä onkin mietittävä yrityksen toimintatapojen yhtenäisyyttä ja toimivuutta sekä laatua.

3.1 Työtehokkuus ja laatu

Työajan säästäminen ja oikein kohdistaminen ovat tärkeitä ratkaisuja, joita tehokas toiminannohjausjärjestelmä tukee. Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 264–266) kertovat Lean-ajattelun hyödyntämisestä yrityksen kehittämisessä ja erityisesti asiakkaan näkökulmasta, tuottamaan lisäarvoa ja yrityksen näkökulmasta, laskemaan kustannuksia. He kertovat muutamia esimerkkejä, kuten ylilaadun välttäminen, hukka-ajan minimointi ja työtaakan tasaaminen kuukauden sisällä. Näillä kolmella yritykset pystyvät nostamaan työtehokkuutta ja lisäämään tarpeellista raportointia sekä työnimua.

Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 264–266) kertovat, että taloushallinnonhenkilöillä on luontainen taipumus tehdä työnsä viimeisen päälle, esimerkiksi raporttiin tästä saattaa kuitenkin kertyä epäolennaista lisätietoa, jota raportin käyttäjä ei tarvitse. Olisi keskityttävä enemmän olennaiseen. He (s.264–266) kirjoittavat myös, että yrityksen olisikin jatkuvasti oltava hiukan skeptinen raportoinnille ja yleiselle työntekemiselle. Jonkun on hyödyttävä tehdyistä raporteista ja työstä, mikäli näin ei ole ne ovat ajan hukkaa. Monet työntekijät tuntevat työssään tekemättömän työn painetta. Paine saattaa vaihdella kauden mukaan. Tasaisemmin jaettu työtaakka esimerkiksi automaation avulla lisääisi työtyytyväisyyttä sekä yrityksen raportoinnin tasoa.

Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 268–269) kertovat yrityksen eri sidosryhmien koke-
masta laadun paranemisesta taloushallinnon kehittyessä yrityksessä. Yrityksien toiminnassa sähköistyminen ja automaatio lisääntyvät ja helpottavat työntekijöiden työkuormaa. He korostavat kuinka yritykset voivat luoda asiakasportaaleista hyvin asiakasystävällisiä. Teknologian lisääntyminen yrityksien toiminnassa kasvattaa myös taloushallinnon laatua ja läpinäkyvyyttä. Myös Paulin (2017) kirjoittaa, että automaation avulla pystytään parantamaan yrityksen toiminnan laatua. Esimerkkinä hän kertoo virheiden minimoimisen yhdenkertaisella tietojen syöttämisellä, jolloin virheiden riski pienenee ja tätä kautta yrityksen laatu voi parantua. Hän korostaa myös, että tehokkaalla ja yrityksen toimintaan sopivan järjestelmän avulla pystytään tekemään tulevaisuuden kannalta kannattavampia päätöksiä. Edellä mainittujen perusteella yritys pystyy varmistamaan laadun kehityksen ja täten kilpailukykyisemmän toiminnan.

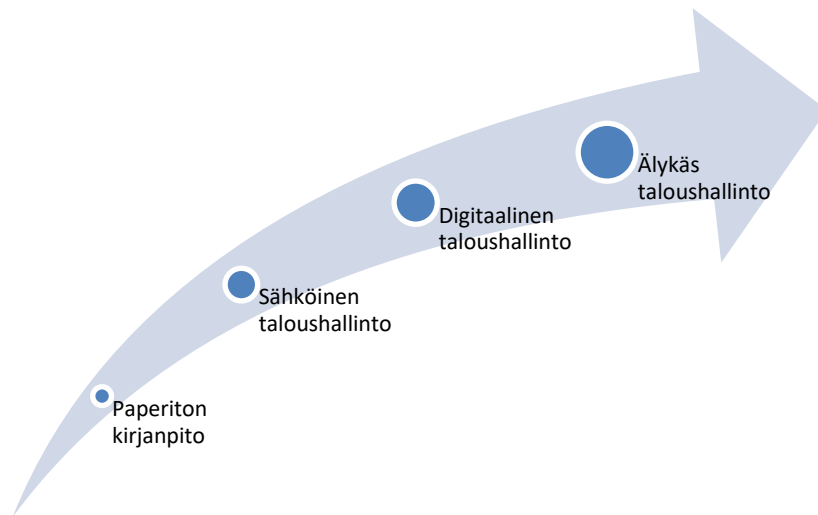
Lahti ja Salminen (2014, 209–211) kertovat automatisoinnin kautta saaduista resurssi säästöistä, joita yritykset voivat kohdistaa muun muassa laadun parantamiseen. He mainitsevat myös automaation kautta saadusta työhyvinvoinnin lisääntymisestä.

Yrityksen laatuun voidaan myös vaikuttaa johtamisen ja työntekijöiden ohjauksen kautta. Pellinen (2005, 50–51) kertoo yrityksen laatuun vaikuttavasta ohjausmekanismista. Klaaniohjauksella tarkoitetaan ihmisten halua olla osa organisaatiota ja toimia sen arvojen mukaisesti. Tätä toimintaa esimiehet voivat vahvistaa esimerkiksi koulutuksilla ja työn suunnittelulla. Työntekijät voidaan sitouttaa hyvällä tiedon kullalla ja taloudellisilla kannusteilla, jotka koskevat koko organisaatiota. Yrityksen toimintakulttuurin kehityksessä ylimmän johdon toiminnalla on suuri vaikutus ja vastuu.

3.2 Sähköisyys ja sähköinen taloushallinto

Yritykset tavoittelevat sähköistetyllä taloushallinnolla toiminnan tehostumista tietotekniikan ja erilaisten sovelluksien avulla. Siinä merkittävässä roolissa on sähköiset pankkiyhteydet, verkkolaskutus ja tehokas taloushallinnonjärjestelmä. (Suomela 2015.) Lahti ja Salminen (2014, 24–26) kertovat, että sähköisellä taloushallinnolla työnluonne muuttuu muotoaan, jolloin pystytään säästämään aikaa, jota voidaan kohdistaa muualle. Digitaalisessa taloushallinnossa prosesseja hoidetaan digitaalisessa muodossa. Suomela (2015) korostaa, että tehokkaan toiminnanohjausjärjestelmän ja koulutuksen avulla sen edut näkyvät nopeasti.

Kuviossa viisi esitetään, kuinka nopeasti yritykset ovat kokeneet muutoksen paperittomasta kirjanpidosta aina älykkääseen kirjanpitoon saakka. Vielä 1990-luvulla elettiin paperittoman kirjanpidon aikaa, jolloin vain välttämättömät raportit esitettiin sähköisinä (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 14–17). Sähköistymisen nopean kehittymisen myötä jo 2000 ja 2010-luvulla alettiin yrityksissäkin elää sähköisessä ja digitaalisessa maailmassa. Se nopeutti ja tehosti monien työtä. Tässä opinnäytetyössä ei sen syvällisemmin pureuduta älykkääseen taloushallintoon.

Kuvio 5. Taloushallinnon kehittyminen paperittomasta älykkääseen (Lahti & Salminen 2014, 27).

Viime vuosina yritykset ovat keskittyneet tietovirtojen luomiseen digitaliseen muotoon organisaatioiden ja toiminnanohjausjärjestelmien välille. Kun tiedot kulkevat digitaalisesti yrityksen eri ohjelmien ja yksiköiden välillä voidaan niihin luoda automaatioita helpottamaan työtä ja säästämään aikaa. (Lahti & Salminen 2014, 27.)

Kaarlajärvi ja Salminen (2018, 43) pohtivat, että nykyään on mahdollista ja jopa digitaalisen taloushallinnon kannalta välttämätöntä integroida ERP-järjestelmään erillisiä järjestelmiä. Tätä kutsutaan tiedon jakamiseksi ohjelmistojen välillä, jolloin käytössä on keskitintyökalut. Keskitintyökalut tunnetaan myös nimellä EAI-ratkaisu (Enterprise Application Intergration). EAI-ratkaisulla luodaan ohjelmistojen välille rajapinnat, joiden avulla käsitellään tiedon kulkua ohjelmistojen välillä.

Pellinen (2005, 68) toteaa yrityksiä laadun mittaamisen olevan haasteellista, mutta todella tarpeellista yrityksiä kehityksen kannalta. Yrityksiä on määriteltävä haluttu tavoitetaso, kuinka se saavutettaisiin ja miten sitä mitataan saadakseen mittauksia.

Sähköisyyden ja paperittomuuden mahdollisuus oli Suomessa jo 1990-luvulla, kun lainsäädäntö muuttui. Suomi olikin tällöin netin käytön kärkimaa. Ilmiötä edesauttoivat myös yhteiset pankkistandardit ja viitteet, joiden avulla tapahtumat käsiteltiin automaattisesti. Sekä sähköisesti käsiteltävät tiliotteet. Suomessa yleistyi nopeasti nettissä maksaminen, joka kasvatti luottamusta internetiä kohtaan. (Lahti & Salminen 2014, 28–29.)

Verkkolaskutuksen yleistyminen Suomessa on ollut kuitenkin hidasta. Isolla osalla yrityksistä on käytössään mahdollisuus verkkolaskujen käyttöön sitä ei kuitenkaan hyödynnetä niin hyvin kuin mahdollista. Yksityishenkilöiden kohdalla e-laskujen käyttö on lisääntynyt merkittävästi viime vuosina. (Lahti & Salminen 2014, 28–30.) He mainitsevat myös, että yritysten sähköistä kehitystä on saattanut hidastaa toimialoille epäsojivat taloushallintojärjestelmät myös tiivis teknologioiden ja uusien toimintamallien oppiminen on vaatinut aikansa organisaatioilta sekä sähköisyyden monimutkaisuus. Yli 70 prosenttia Suomen yrityksistä kuitenkin hyödyntää verkkolaskuja ja useissa yrityksissä niiden käyttö on sata prosenttia. (Similä 2019.)

Similä (2019) kirjoittaa, että tehokkaalla sähköisellä ohjelmistolla on tärkeä rooli yritysten kannattavan kasvun tiellä. Hän kertoo sähköistymisen olevan taloushallinnon alalla tällä hetkellä vallitseva trendi. Edellisen 12 kuukauden aikana noin 20 prosenttia yrityksistä on aloittanut sähköisen taloushallinnon ohjelmiston käytön.

Kirjanpitolain (L 30.12.1997/1336) 6–10§:n mukaan tositteita on mahdollista säilyttää sähköisessä muodossa. Lain mukaan sähköistä tositetta voi säilyttää maantieteellisesti missä vain eikä siitä tarvitse olla kopiota, kunhan se on todennettavissa ja tulostettavissa Suomessa. Vaatimukset sähköisen kirjanpidon säilytyksestä ovat muuttuneet viime vuosina tulleen lainuudistuksen myötä. Lainuudistus edesauttaa sähköistä tallennusta.

Sähköisen arkistoinnin hyvinä puolina voidaan mainita muun muassa tietojen hakemisen nopeus ja paikasta riippumattomuus, joustavan työnteon lisääntyminen sekä tietojen hyödynnettävyys tulevaisuudessa on parempi. Myös tilojen ja luonnon säästäminen ovat merkittävä seikka yrityksille. (Kaarlaajärvi & Salminen 2018, 90–92.)

Raportoinnin merkitys on aina ollut yritysten talouden ja kehityksen kannalta merkittävä (Pellinen 2005, 75). Havainnoijan mukaan sähköisyyden kasvaessa myös raportointi on helpompaa ja ohjelmilla erilaisten raporttien muodostaminen yksinkertaisempaa. Myös eri ohjelmien välillä raporttien laatiminen lisää tehokkuutta yrityksen toiminnassa ja helpottaa raportointi ja johtotason yhteistyötä ja päätöksentekoa. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä tai sähköisyys eivät takaa tehokasta raportointia

vaan sen kehityksessä tulee ensin laittaa perusasiat kuntoon, että on vain yksi to- tuus ja yhdet luvut. Tällöin sisäinen ja ulkoinen laskenta integroituvat yhteen. (Lahti & Salminen 2014, 172.)

3.2.1 Integroitu taloushallinto

Toiminnanohjausjärjestelmä teknologia on kehittynyt vahvasti eri ohjelmistojen yh- teen liittämisen aikakaudelle. Yritykset ottavat käyttöönsä toiminnanohjausjärjestel- män ja liittävät siihen tarvitsemansa ohjelmat. Tämän kokonaisuuden tarkoituksena on muodostaa reaaliaikainen lopputulos. (Granlund & Malmi 2004, 148.)

Integroidulla taloushallinnolla pyritään tehokkaasti kohti yhtenäisiä lukuja niin sisäi- sessä kuin ulkoisessakin laskennassa. Tämä tehostaa ja helpottaa yrityksiä rapor- tointia, ja huomattava kehitys on yrityksiä sisäisen laskennan reaaliaikaisuus. (Granlund & Malmi 2004, 149.) He kirjoittavat kuitenkin myös, että reaaliaikaisella tiedolla on myös varjopuolensa, joka saattaa yrityksissä johtaa liian nopeisiin ja ly- hysti harkittuihin päätöksiin.

Sähköisen ja integroidun taloushallinnon hyvinä puolina voidaan vielä kertoa tapah- tumien haun kehittymisen todella yksinkertaiseksi esimerkiksi pelkällä laskunnume- rolla sähköisestä arkistosta (Kaarlahti & Salminen 2018, 42–43). Granlund ja Malmi (2004, 150) painottavat myös aiemmin jopa kymmenien mappien kellarissa selaamisen sijaan tähän kuluu aikaa sekunneista muutamaan minuuttiin.

Kuviossa kuusi havainnollistetaan mitä integroitu taloushallinto yhdistää ja mitä hyö- tyjä siitä muun muassa on.

Kuvio 6. Integroitu taloushallinto (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 44).

3.2.2 Digitaalisuuden vaikutus

Aiemmin yrityksiä oli mietittävä, ulkoistetaanko palveluita vai ei. Se oli niin sanottu hyvin mustavalkoisesti joko-tai-ajattelua. Digitaalisuus on tuonut mukanaan vaihtoehtoihin paljon harmaan eri sävyjä, joista valita omansa. Esimerkiksi yritykset voivat valita, hankitaanko kokonaisuus vai muodostetaanko se itse täsmäratkaisuista. Näillä valinnoilla on yrityksen kustannuksien ja tavoiteltavan tehokkuuden kannalta suuri merkitys. (Kaarlajärvi & Salminen 2018, 207–214.) He kertovat tehokkaan taloushallinnon muodostuvan useista tekijöistä, kuten:

- yhteinen ERP-järjestelmä
- yhtenäistetyt toiminnot
- automatisoidut ja integroidut joustavat prosessit
- yksi yhtenäinen tieto
- selkeät roolit ja vastuut
- systemaattinen kehitys

3.3 Seuranta

Järvenpää ym. (2017, 402–403) kirjoittavat, että investoinnin onnistumista yrityksissä tulee seurata koko prosessin ajan. Seurannan olennaisin hyöty saadaan sen parantaessa tulevaisuuden investointitoimintaa. Tällä tarkoitetaan tulevaisuudessa realistisia esityksiä investointi uudistuksista ja ohjelmista, myös korjaustoimenpiteet paranevat. Investointiprosessin alussa yrityksissä tulee nimetä vastuuhenkilöt eri osa-alueille selkeyden lisäämiseksi ja prosessin onnistumisen takaamiseksi. He kertovat myös, että tarkkailulla on mahdollista vaikuttaa positiivisesti tulevissa investoinneissa virheiden uusiutumattomuuteen ja kannattavuuden paranemiseen sekä tavoitteiden saavuttamiseen.

Lahti ja Salminen (2014, 227) pohtivat, että investoinnin onnistumisessa on myös olennaista arvioida ovatko toimintatavat muuttuneet sekä arvioida hyödynnetäänkö digitaalisuutta parhaalla mahdollisella tavalla ja asetettujen tavoitteiden mukaisesti. He kirjoittavat myös, että yrityksen on arvioitava ovatko prosessit kehittyneet yksinkertaisemmiksi ja automatisoiduimmaksi. Pystyvätkö työntekijät keskittymään olennaisiin työtehtäviin ja järjestelmän hoitaessa rutiinitöitä. Ovatko työntekijät tyytyväisempiä työhönsä.

Granlund ja Malmi (2004, 16) kirjoittavat yrityksiä järjestelmävaihdosprojektien olevan pitkiä prosesseja. Järjestelmävaihdokilla tavoitellaan usein tehokkuutta, etenkin taloushallintoon. Tällaiset järjestelmävaihdokset voivat työllistää yritystä pitkäänkin sen käyttöönoton jälkeen, jopa puolet controllerin työajastaa saattaa kulua järjestelmän kehittämiseen ja muovaamiseen yrityksen käyttöön sopivaksi, ennen tehokkuuden näkymistä tuloksissa (mp.).

4 MENETELMÄT

Tutkimus on tyypiltään kvalitatiivinen eli laadullinen. Siinä pyritään kuvaamaan ongelmaa mahdollisimman kokonaisvaltaisesti. Aineisto kootaan todellisissa tilanteissa ja kohdejoukko valitaan tarkoin. Tutkimusaineisto saadaan kohdejoukkoa haastatteleamalla ja havainnoimalla. (Hirsjärvi ym. 2007, 207–210.) Haastattelut voidaan toteuttaa esimerkiksi teemahaastatteluina, jolloin tutkimusjoukolla on aihepiiri etukäteen tiedossa, mutta he eivät tiedä tarkkoja kysymyksiä (Liukkonen & Liuksiala 2008, 3–4). Tässä työssä tutkimus suoritetaan teemahaastatteluina, jotka nauhoitetaan laadun varmistamiseksi. Tutkimusjoukko on ennalta valittu ja he tietävät haastattelun aihepiirin ennalta, mutta eivät tarkkoja kysymyksiä.

Haastattelutasoiksi on valittu suorittaja, raportointi sekä yrityksen johtotaso. Suorittajatasolta haastatellaan kahta eri henkilöä, samoin johtotasolta. Haastattelut suoritetaan suoritus ja raportointi tasolle viikolla 39 ja uudelleen viikolla 46. Johtotason haastattelut suoritetaan viikolla 43.

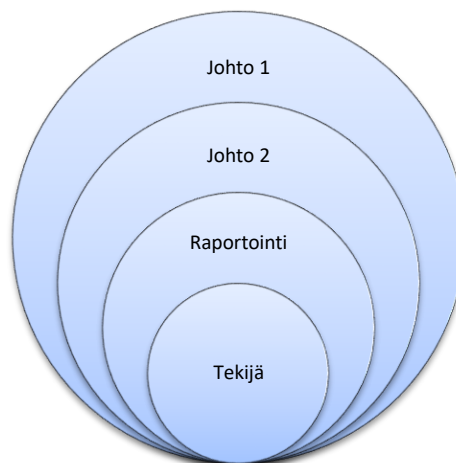
Haastatteluita suoritetaan mahdollisimman kattavan ja käytännönläheisen tiedon saamiseksi. Haastateltavat valitaan siten, että yrityksen eri työskentely näkökulmat tulevat esille toiminnanohjausjärjestelmän käyttöön ja käyttöönotto projektiin vankasti liittyen. Haastateltaviksi on valittu Lakea Oy:n toimitusjohtaja, talousjohtaja, controller ja yksi kirjanpitäjistä.

Haastateltavat ovat olleet toiminnanohjausjärjestelmän vaihdoksessa mukana alusta saakka ja osa heistä työskentelee päivittäin sen kanssa. Johtotasoja valittiin työhön kaksi, koska kirjoittaja haluaa kokonaisvaltaisesti koko yrityksen toimintaa koskevia kommentteja, joita toimitusjohtaja pystyy tarjoamaan. Talousjohtajan näkökulma pureutuu hyvin lähelle järjestelmää ja sen käyttöönottoa, kun toimitusjohtaja havainnoi hiukan enemmän yrityksen kokonaiskuvaa. Kirjanpitäjän näkökulma on hyvin käytännönläheinen, kun taas controller tarjoaa kirjanpitäjän ja talousjohtajan väliltä hyvin tiiviitä ja asiapitoisia yrityksen raportointiin ja kehitykseen vaikuttavia kommentteja. Näistä neljästä näkökulmasta koostuu hyvin kokonaisvaltainen näkemys uudesta toiminnanohjausjärjestelmästä ja sen vaikutuksista Lakea Oy:n tulevaisuuden kehitykseen.

Työssä haastateltavista käytetään seuraavia nimikkeitä:

- kirjapitäjä = tekijätaso
- controller = raportointitaso
- talousjohtaja = johtotaso 2
- toimitusjohtaja = johtotaso 1

Kuviossa seitsemän havainnollistetaan kuinka paljon eritasot käyttävät uutta toiminnanohjausjärjestelmää. Ympyrämallilla pyritään kuvaamaan, kuinka lähellä järjestelmää taso toimii. Esimerkiksi tekijä eli kirjanpitäjä käyttää järjestelmää päivittäisessä työssään sijoittuu hän lähimmäksi keskustaa, kun taas johto 1 eli toimitusjohtaja käyttää järjestelmää vain satunnaisesti hän sijoittuu ympyrässä uloimmaksi. Ympyrä ei sijoita haastateltavia työtehtäviltään vaativuusjärjestykseen

Kuvio 7. Eritasojen Netvisorin käyttö case-yrityksessä.

5 CASE LAKEA OY

5.1 Yritys esittely

Lakea Oy on perustettu vuonna 1975 ja sen omistaa 15 pohjalaista kuntaa. Aiemmin Lakea Oy tunnettiin nimellä Pohjanmaan YH-rakennuttajat, mutta sittemmin nimi muuttui. Yritys on toiminut asuntojen rakennuttamisen, vuokraamisen sekä myynnin ja isännöinnin alalla jo 40 vuotta. Lakea Oy:n tavoitteena on kehittää palvelujaan jatkuvasti ja vaikuttaa siten asumisen laatuun sekä turvallisuuteen. Yrityksen arvoihin sisältyvät luotettavuus ja vastuullisuus. (Lakea Oy 2019.)

Yrityksessä työskentelee noin 50 työntekijää erilaisissa työtehtävissä. Toimipisteitä Lakea Oy:llä on viidellä eri paikkakunnalla Seinäjoella, Vaasassa, Vantaalla, Kokkolassa ja Jyväskylässä. Tulevaisuudessa yritys kehittää toimintaansa muun muassa puurakentamista kohti. (Lakea Oy 2019.)

5.2 Taustatekijät järjestelmän vaihtoon

Lakealla on aiemmin ollut käytössään Visma L7 -niminen toiminnanohjausjärjestelmä, joka oli vastannut hyvin yrityksen tarpeita. Viime vuosina yrityksen toiminnan kasvaessa L7:n resurssit jäivät pieniksi, mikä ilmeni päivittäisessä työssä hitautena. Esimerkiksi toisen kirjanpitäjän ajaessa raporttia, ei toinen voinut ajaa tarvitsemaan raporttia yhtä aikaa. Järjestelmään ei tiedettävästi sellaisenaan enää ollut päivityksiä saatavilla, joten uuden ohjelmiston hankinta tuli ajankohtaiseksi.

Uudelle toiminnanohjausjärjestelmälle asetettiin tavoitteita mitä sen avulla tuli saavuttaa. Haastateltavat kertoivat suurimpina syinä järjestelmän vaihtoon seuraavia kohtia

- halu kehittää yrityksen toimintaa sähköisemmäksi,
- prosessien tehostaminen
- edellisen järjestelmän vanhanaikaisuus suhteessa yhtiön toimintaan.

Lakea Oy:lla tavoitellaan uuden toiminnanohjausjärjestelmän myötä sähköisempää taloushallintoa ja tämän myötä laadukkaampaa palvelua asiakkaille ja nykyaikaisempaa työskentelyilmapiiriä työntekijöille.

Lakea Oy:n toimialalle sopivia järjestelmiä ei ole monia. Järjestelmän täytyy vähintään integraatio ratkaisujen avulla pystyä tukemaan muun muassa isännöintiä, myyntiä ja markkinointi, rakennuttamista ja kiinteistönhallintaan liittyvää toimintaa. Lakealta kerrotaan, että järjestelmä valintaan vaikuttavan muun muassa liiketoiminta ja toimintasuunnitelma sekä mitä ohjelmistolla halutaan saavuttaa, esimerkiksi he kertovat, että voimakas digitaalisuus asettaa omat rajansa ohjelmisto valinnalle.

Yrityksessä punnittiin neljän eri ohjelmiston välillä ennen Netvisoriin päätymistä. Aiemmin oli kuitenkin tehty päätös rakentaa ohjelmisto uudistus uutta vuokraeskontraohjelmaa tukien, joten tämä vaikutti myös valintaa. Visman ollessa toimialallaan markkinajohtaja mietittiin tuoteperheestä eri vaihtoehtoja. Näin ollen Lakea Oy:n oli helpompaa päätyä valitsemaan toiminnanohjausjärjestelmä samalta toimittajalta.

Lakea Oy on viime vuosina tehnyt uudistuksia, kuten saavuttanut uusia liiketoiminta alueita, rekrytoinut uutta henkilöstöä, taloushallinnon toimintoja on muokattu kustannuspaikkojen ja raportoinnin osalta. Tällaiset muutokset ovat rankkoja koko henkilöstölle. Suurien muutosten johdosta yrityksen toiminnassa oikean ajankohdan löytäminen toiminnanohjausjärjestelmän vaihtoon on todella tärkeää.

Havainnoijan mukaan Lakea Oy:llä kirjanpitäjien työn kuvan muuttuminen ja työn tehostuminen näkyvät esimerkiksi integraation liitännän avulla Netvisoriin liitetyn kiinteistönhallinta ohjelmiston avulla, joilla taloyhtiön asukkaat pääsevät näkemään omat laskunsa ja maksutietonsa. Näin ollen asukkaiden ei tarvitse enää soittaa saadakseen tietää maksujen tilan. Kirjanpitäjien työaika säästyy ja se voidaan kohdistaa muualle.

5.3 Visma L7

Visma L7 on 1990-luvulla kehitetty toiminnanohjausjärjestelmä, joka on saatavilla muun muassa pilvipalveluna sovelluspalvelu, joka takaa yrityksille työskentelyyn ajasta ja paikasta riippumattomuuden. Havainnoijan mukaan L7 polveutuu Linus 6 -ohjelmistosta kehityksen myötä.

Visma L7 -toiminnanohjausjärjestelmään yritykset pystyvät valitsemaan mitä sovelluksia ottavat käyttöön, esimerkiksi palkanlaskennan voi jättää pois, jos sille ei ole tarvetta. L7 on suunnattu enemmän teollisuuden, energiatuotannon ja urakoinnin toimialoille, niille yhteisen toiminnan luonteen jatkuvan muutoksen takia. (Visma 2019).

5.3.1 Ominaisuudet

Havainnoijan mukaan ohjelmisto on kehitetty pala kerallaan ja ohjelmaa käyttäessä ohjelmisto avaa ikkunoita toistensa päälle. Tällainen monien ikkunoiden päällekkäisyys saattoi aiheuttaa ohjelmiston hitaus ongelmia Lakea Oy:llä. Myös ohjelmiston käyttö oli ehkä suunnattu hiukan pienempään tarkoitukseen. Ohjelmiston kapasiteetti loppui kesken. Ohjelmiston hyviä puolia tarkkailijan mukaan ovat tiedonhallinnan helppous ja tiedon luotettavuus.

5.4 Netvisor

Netvisor on Visman ylläpitämä toiminnanohjausjärjestelmä, joka on kehitetty 2000-lun alkupuolella. Se soveltuu monipuolisuutensa ansiosta myös rakennuttamistoimialalle. Järjestelmään ostetaan lisenssejä, joita yrityksen työntekijät voivat käyttää älylaitteillaan paikasta riippumatta. Järjestelmä on SAAS-ohjelmisto alusta eli pilvipalveluna.

Netvisorin rajapintojen avulla yritykset pystyvät luopumaan lähes kokonaan manuaalisesta tiedon syötöstä. Syksyllä 2019 Netvisor ohjelmaan oli integroitu kaikkiaan 300 eri ohjelmistoa. Netvisor on kasvattanut suosiotaan markkinoilla viime vuosina

ja saman suosion uskotaan jatkuva tulevaisuudessakin. (Visma Solutions 26.8.2019; Visma 2019.)

Kuviossa kahdeksan esitetään kuinka Netvisorin tarjoama ohjelmistojen välinen rajapinta mahdollistaa edes takaisen tiedon liikkeen ohjelmistojen välillä. Netvisor vaatii kuitenkin kanssa yhtenäistettävältä ohjelmalta joitain ominaisuuksia, kuten esimerkiksi tietyt maakoodit ja päivämäärien kirjoittaminen ANSI-muodossa. Ansi tunnetaan nimellä American National Standards Institutein eli standardi merkistöjen koodaamiselle. (Visma 2019.)

Kuvio 8. Netvisorin rajapinnat (Visma 2019).

5.4.1 Ominaisuudet

Havainnoijan mukaan ohjelmiston hyviä puolia ovat eri välilehdissä toimiminen, nopeus ladatessa, tositteiden kautta tietoihin porautuminen on helppoa sekä ohjelmiston kyky kertoa missä virhe on esimerkiksi alv-laskelmaa täyttäessä. Heikkoina ominaisuuksina yhteydet muihin järjestelmiin sekä kustannuspaikka herkkyys. Myös eräänlainen tiedon luotettavuus ongelma on tullut esille. Isoimmat erot yritysten välillä yleensä havainnoidaan raportointiprosesseissa sekä integraatioissa. (Kaarlejärvi & Salminen 2018, 33.)

Netvisor on hyvin laaja-alainen järjestelmä, joka sisältää eri toiminnallisuuksia, joista yritys voi valita käyttöönsä sopivimmat. Näin ollen yritykset voivat liittää Netvisorin myös muita tarvitsemaan ohjelmia. Granlund ja Malmi (2004, 151) toteavat, että

usein yhden järjestelmän tehokas kokonaisuus jää vain ideaalilanteen haaveeksi. He kirjoittavat (s. 152) myös, että yritysten integraatio tarpeet tulevat tulevaisuudessa kasvamaan ja, että yritysten, jotka ovat ottaneet ERP: in käyttöönsä kannattavuuskehitys on parantunut. Tätä tarvetta Netvisor järjestelmä tukee.

Kaarlejärvi ja Salminen (2018, 263–264) muistuttavat, että kehitys ei ole vain teknologiaa. He korostavat toimivaa kokonaisuutta ja niin kutsuttua maalaisjärkeä. Ihmisten sopeutuvuus ja halu hyötyä uudesta määrittelee hyvin pitkälle tehokkuuden.

5.5 Järjestelmän vaihdos

Haastatteluiden mukaan Lakea Oy:n uuteen toiminnanohjausjärjestelmään siirtyminen sujui teknisesti hyvin. Raportointitaso kertoi, että ohjelmisto ei kuitenkaan sisällä aivan kaikkia ominaisuuksia, mitä oli annettu ymmärtää. Esimerkkinä hän kertoi yrityksen hyödyntävän toiminnassaan kustannuspaikkoja, ne ovat hyvin tärkeässä asemassa rahavirtojen kohdistuksessa ja seurannassa. Nämä ominaisuudet jäivät uudessa ohjelmassa hiukan vajavaisiksi verrattuna edelliseen ohjelmaan. Haastatteluiden mukaan käyttöönotossa ilmeni hiukan hankaluuksia integraatioissa muiden yrityksessä käytössä olevien ohjelmien välillä. Ohjelmien välisten rajapintojen muodostaminen on ollut haastavaa. Ongelma ilmeni esimerkiksi yrityksellä käytössä olevan vuokrareskontraan tulevien suoritusten kirjauksissa, jotka täytyy syöttää käsin järjestelmään yhteyden puuttuessa, havainnollisti suorittajataso. Granlund (2011) kirjoittaa, että olisi hyvä paneutua rajapintojen luomiseen ja mahdollisiin haasteisiin hyvin ennen ohjelman vaihdosta. hän kertoo, että hyvällä suunnittelulla ja toteutuksella pahimmilta ongelmilta voisi välttyä.

Haastatteluiden mukaan uuden järjestelmän käyttöönotossa koettiin hiukan hankalana myös historia tietojen siirtäminen edellisestä järjestelmästä uuteen. Tähän suurimpana syynä paljastui tietojen paljous sekä tiedostojen oikea muoto. Siirrettävän datan tulee olla oikeassa muodossa, jotta sen voi siirtää Netvisoriin napin painallukselle. Siirto vaati siis yritykseltä paljon pohjatyötä, ennen itse siirtoa. Lakea Oy: n oli myös valita kuinka paljon historiatietoa kannattaa siirtää. Massaa on niin paljon, että sitä on pakko karsia.

Haastatteluissa ilmeni tarve Netvisorin data-analysaattorille, joilla tietoa voisi suodattaa raporteille. Tällä hetkellä järjestelmä ei pysty hakemaan yrityksen tarpeeseen sopivia kustannuspaikkakohtaista raporttia ollenkaan. Lakea Oy:lle se olisi tärkeää ja hyödyllistä.

Lakea Oy elää Netvisorin käyttöönoton myötä enemmän sähköisen ja digitaalisen taloushallinnon välimaastossa, kuin aiemmin. Yksi järjestelmän vaihtamiseen vaikuttanut tekijä olikin yrityksen halu päästä eroon paperista ja siirtyä enemmän sähköiseen ja digitaalisempaan taloushallintoon. Automatisointi ei Lakealla ole kovin suuressa roolissa, sillä se ei ole toiminnan monimuotisuuden takia järkevää. Automaattikirjauksien korjauksiin menisi enemmän aikaa, kuin siihen, että työntekijä kirjaa itse. Lakea Oy: n kannalta on ainakin toistaiseksi tehokkaampaa tiliöidä itse ostolaskut kuin käyttää automaatiota. Havainnoijan mukaan automaattikirjauksia tullaan kuitenkin ottamaan käyttöön tulevaisuudessa tietyissä toistuvissa kuukausittaisissa kirjauksissa. Yritys suunnittelee myös automaation käyttöä laskujen kierrätyksessä.

6 HAVAINNOT

Haastattelujen tuloksia havainnoidaan asetettujen tavoitteiden sähköisyyden lisääntymisen ja työn tehostumisen näkökulmista. Haastatteluissa nousivat useasti esiin myös integraatio haasteet ja laadun paraneminen. Uusi ohjelmisto on ollut käytössä Lakea Oy:llä kyselyjen toteutus hetkellä puoli vuotta.

6.1 Sähköisyys

Yksi tavoitteista järjestelmän vaihdolle on paperittomuus ja sähköisten tositteiden lisääntyminen eli askel kohti sähköistä taloushallintoa. Netvisorin käyttöönoton jälkeen yrityksen paperitositteet ovat vähentyneet huomattavasti yrityksen toiminnassa ja esimerkiksi kuukausittainen tositemappi on nykyään sähköisessä muodossa.

Johtotason 1 mukaan tarve sähköiselle taloushallinnolle ja sen kehittämiseksi tuli ajankohtaiseksi yritykselle nyt, yhtiön aiempien vuosien muutos töiden jälkeen. Raportointitason mukaan papereista on päästy eroon, aivan kuten tavoiteltiin. Johtotaso 2 uskoo sähköisyyden lisääntyvän vielä tulevina vuosina.

Paperilaskujen käyttö Lakealla on nykyisinkin maltillista. Yritys lähettää vuokraasukkaille laskuja postitse kerran vuodessa ja tätä laskua hyödynnetään koko vuosi. Lasku sisältää kuukausittaisen maksuerittelyn ja maksutiedot. Tulevaisuudessa postin kulun luotettavuuden heikentyessä sähköisen laskun lähetys tulee ajankohtaiseksi. Lakea Oy pystyy uuden toiminnanohjausjärjestelmän ja sen integraatioiden myötä tarjoamaan verkkolaskuja asiakkailleen yhä tehokkaammin, siitä huolimatta yrityksessä käytetään myös edelleen paperilaskuja. Vuokralaskutuksessa asiakkailla on käytössään vielä noin puolella paperilasku, kun yrityksen myynti ja ostolaskutus hoidetaan pääsääntöisesti verkkolaskuina.

Lakealla on otettu käyttöön asukkaille portaali, jossa asukkaat pääsevät näkemään omia tietojaan, esimerkiksi suorituksia ja varamaan saunavuoroja. Portaalia on tällä hetkellä otettu käyttöön maltillisesti. Se lienee sen uutuuden viehätysten ansiota.

Johtotaso 2 uskoo, että portaalin kautta sähköisten laskujen osuus nousee ja paperisten osuus vähenee. Tulevaisuudessa portaalin kautta mahdollisesti pystytään lähettämään laskut suoraan asiakkaan sähköpostiin.

Sähköinen taloushallinto helpottaa yritysten jokapäiväistä toimintaa. Lakea Oy:llä sähköisyyden lisääntyminen helpottaa muun muassa raportointia, laskutusta ja kuukausi kirjapitoa eli jokapäiväistä työntekoa. Sähköisen taloushallinnon ja automaation avulla yritys voi säästää työaika ja lisätä asiakkaiden tyytyväisyyttä ja kiinnostusta yritystä kohtaan.

Johtotason 2 mukaan sähköinen taloushallinto ja sähköisyyden lisääntyminen Lakea Oy:n toiminnassa kasvattaisi yrityksen laatua. Hän kuvailee, että esimerkiksi postin toimintaa liittyy riski, lähettäjä vain toivoo kirjeen päätyvän joskus perille määrittelemättömässä ajassa. Sähköisesti lähettäessä kirjeen perille löytäminen on varmempaa ja nopeampaa. Johtotaso 2 mainitsee säästyvän työajan lisääntyvän, kun nyt vielä puhelimitse ja henkilökohtaisesti hoidettavat asiat siirtyvät sähköiseen asukasportaaliin.

Johtotaso 1 näkee, että sähköistyminen kasvattaisi yrityksen laatua. Asukkailla voisi olla puhelinsovellus, josta näkee hintakertymän, kuten pankkien sovelluksista näkee lainakertymän ja seuraavat erät. Sovelluksen käytettävyyttä lisäisi johtotaso 1 mielestään toiminnanlisäys esimerkiksi saunavuorojen merkeissä.

6.2 Toiminnan tehostuminen

Sähköistynyt tositteiden ja raporttien tallennus on lisännyt työn tehokkuutta. Työntekijöiden on nopeampi hakea eri aikakausien raportteja tai tositteita sähköisestä tallennuskansiosta. Ylimääräinen odottelu ohjelman ladatessa on vähentynyt ja työajan voi käyttää tehokkaammin.

Yrityksen johtotaso 2 ja raportointitason mukaan raporttien noutaminen uudesta järjestelmästä on nopeampaa ja tehokkaampaa, kuin entisestä järjestelmästä. Suorittajataso kertoo reskontrien täsmäytyksen olevan helpompaa ja yksinkertaisempaa, kuin aiemmin, työn helppous.

Haastatteluissa ilmeni myös uuden ohjelmiston hiukan haasteelliset integraatio yhteydet. Hitaat tai olemattomat yhteydet yrityksen eri ohjelmistojen välillä hidastavat ja jopa vaikeuttavat työtä. Ohjelmiston käyttöönotto vaiheessa on tärkeää, että yrityksellä säilyy kontakti ohjelmiston tarjoajaan ja ongelmaa ratkotaan yhdessä.

Suorittajatason mukaan puutteita on ilmennyt integraatioissa Netvisorin ja muiden ohjelmien välillä ja Lakealla on jouduttu syöttämään tietoja käsin yhteyksien puuttuessa. Haastateltava uskoo kuitenkin uuden ohjelmiston mukautuvan ajan myötä Lakean käyttöön sopivaksi ja että toiminnasta tulevan sujuvaa.

Suorittajataso toteaa kustannuspaikoittain kohteiden raporttien ja rahavirtojen seuraamisen olevan Netvisorissa haastavaa. Yritys onkin hyödyntänyt tässä integraatio ratkaisuja. Hän toteaa myös, että järjestelmä vaihdos on muuttanut työnkuvaa enemmän manuaaliseksi kuin oli tarkoitus. Suorittaja- ja raportointitaso näkevät tulevaisuuden Netvisorin kanssa positiivisena, mutta toivovat toiminnanohjausjärjestelmän ylläpitäjältä päivityksiä ja kehitystä muun muassa raportointiin. Näiden avulla he uskovat järjestelmän tuovan tehokkuutta yrityksen toimintaan.

Uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönoton myötä Lakealla on alettu hyödyntämään enemmän ohjelmien välisiä integraatioita. Näiden avulla tiedon kulku eriohjelmien ja yksiköiden välillä on tehostunut.

Johtotason 2 mukaan tiedot on saatu linkitettyä paremmin yhteen, kuin aiemmalla ohjelmalla, mikä tehostaa niiden käytettävyyttä, muiden yhtiön ohjelmien välillä.

Tänä vuonna Lakea Oy:n työpanokset ovat kuluneet Netvisorin käyttöönottoon ja eri työvaiheiden sisäänajoon. Uuden ohjelmiston käyttöönotto on suuri investointi, joka vaatii panostuksia koko työntekijäkunnalta ja jonka vaikutukset näkyvät yrityksen toiminnassa vasta tulevaisuudessa.

Johtotaso 2 uskoo työntehokkuuden nousevan tulevina vuosina. Hän uskoo myös, että tulevaisuudessa Netvisor säästää työaika, joka tullaan mahdollisuuksien mukaan kohdistamaan työnkehitykseen. Turhien työvaiheiden jäädessä pois johtotaso 2 ajattelee työntekijöiden työnimun ja työmotivaation kasvavan.

Johtotaso 1 uskoo, että sisäänajo vaiheen jälkeen, kun ohjelmaa opitaan käyttämään vielä paremmin ja hyödyntämään sen ominaisuuksia paremmin sekä saadaan

muokattua sitä yrityksen käyttöön vielä sopivammaksi se tehostaa yrityksen toimintaa. Tämän myötä säästämään työaika. Hän myös uskoo sen vaikuttavan positiivisesti työntekijöiden työmotivaatioon turhien työvaiheiden jäädessä pois.

Automaation avulla voidaan tulevaisuudessa helpottaa kuukausittaisia työtehtäviä, kuten esimerkiksi myyntireskontran hoitoa. Netvisoriin on integroitu muita ohjelmia luomaan kokonaisvaltainen juuri Lakea Oy:lle sopiva kokonaisuus. Näillä ohjelmilla ja automaatiolla pystytään helpottamaan ja yksinkertaistamaan työntekijöiden työtä.

Johtotason 2 mukaan tulevaisuudessa voidaan automaation avulla helpottaa kuukausittain jakautuvaa työkuormaa tasaisemmaksi, sekä helpottaa raporttien ja kirjanpidon muodostamista.

Johtotaso 1 mukaan kaikilla toimialoilla on mahdollista hyödyntää digitalisaation tuomia automaatio mahdollisuuksia. Rakennuttamistoimialalta esimerkiksi hän kertoi suunnittelijan piirtämän rakennuksen kolmiulotteisen malliin, johon voitaisiin liittää tietoja. Esimerkiksi paljonko siihen kytkeytyy lainaa, lainan korko -%, rakennusmateriaalit, hinnat, toimittajat. Tällä hetkellä edellä mainittu tehdään kaikki erikseen.

7 YHTEENVETO JA POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tarkoitus oli tarkastella rakennuttamisen toimialalla toimivan Lakea Oy:n toiminnanohjausjärjestelmän vaihdosta työn tehokkuuden ja työn sähköistymisen näkökulmista. Työssä tutkittiin myös järjestelmän heikkouksia tai puutteita yhtiölle sekä pyrittiin kartoittamaan mitä hyötyjä yritys voisi uuden ohjelmiston avulla vielä saavuttaa.

Opinnäytetyö toteutettiin teemahaastatteluina tarkkaan valituille henkilöille. Haastatteluita suoritetaan mahdollisimman kattavan ja käytännönläheisen tiedon saamiseksi. Haastateltavat valittiin siten, että yrityksen eri työskentely näkökulmat tulevat esille toiminnanohjausjärjestelmän käyttöön ja käyttöönotto projektiin vankasti liittyen. Haastateltaviksi on valittu Lakea Oy:n toimitusjohtaja, talousjohtaja, controller ja yksi kirjanpitäjistä.

Opinnäytetyössä on kaksi päänäkökulmaa, joiden perusteella haastatteluja suoritettiin. Haastatteluissa esiin nousi, kuitenkin myös muutama muu näkökohta, joita olivat integraatio haasteet ja toiminnan laadun paraneminen.

7.1 Sähköistyminen

Yksi tavoitteista oli tarkastella toiminnanohjausjärjestelmän vaihdosta työn sähköistymisen kannalta. Haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että tämä on toteutunut hyvin. Uuden toiminnanohjausjärjestelmän avulla yritys on päässyt eroon muun muassa kirjanpidon kuukausiraportointi mapeista. Laskutuksessa sähköisyys näkyy vielä maltillisesti, mutta uuden asiakasportaalin ansiosta sähköinen laskutus varmasti vielä kehittyy.

Lakea Oy:llä sähköisyyden lisääntyminen helpottaa jokapäiväistä työntekoa. Sähköisen taloushallinnon ja automaation avulla yritys voi säästää työaikaa ja lisätä asiakkaiden tyytyväisyyttä ja kiinnostusta yritystä kohtaan.

7.2 Työtehokkuus

Yksi tavoitteista oli tarkastella toiminnanohjausjärjestelmän vaihdosta työn tehokkuuden kannalta. Haastatteluiden tulokset olivat tältä osalta alueelta hiukan jakaantuneet. Haastatteluissa kerrottiin, että sähköistynyt tositteiden ja raporttien tallennus on lisännyt osaltaan työn tehokkuutta. Työntekijöiden on nopeampi hakea eri aikakausien raportteja tai tositteita sähköisestä tallennuskansista. Ylimääräinen odottelu ohjelman ladataessa on vähentynyt ja työajan voi käyttää tehokkaammin.

Toisaalta taas haastatteluissa ilmeni, että manuaalinen työ on hiukan lisääntynyt suhteessa aiempaan työnkuvaan. Esimerkiksi kustannuspaikkakohtaisia raportteja työstäessä.

Yrityksessä kuitenkin uskotaan Netvisorin kanssa positiiviseen tehokkaaseen tulevaisuuteen, jolloin säästynyt työaika tullaan mahdollisuuksien mukaan kohdistamaan työnkehitykseen. Turhien työvaiheiden jäädessä pois työntekijöiden työnimun ja työmotivaation uskotaan kasvavan.

7.3 Integraatio haasteet ja laadun paraneminen

Haastatteluissa ilmeni yrityksen kokemat hankaluudet integraatioissa Netvisorin ja muiden käytössä olevien ohjelmien välillä. Haastatteluiden perusteella voidaan todeta, että hitaat tai olemattomat yhteydet yrityksen eri ohjelmistojen välillä hidastavat ja jopa vaikeuttavat työtä. Yrityksessä uskotaan kuitenkin uuden ohjelmiston mukautuvan ajan myötä käyttöön sopivaksi ja että toiminnasta tulevan sujuvaa.

Tänä vuonna Lakea Oy:n työpanokset ovat kuluneet Netvisorin käyttöönottoon ja eri työvaiheiden sisäänajoon. Uuden ohjelmiston käyttöönotto on suuri investointi, joka vaatii panostuksia koko työntekijäkunnalta ja jonka vaikutukset näkyvät yrityksen toiminnassa vasta tulevaisuudessa.

Haastatteluissa esiin nousi myös, että sähköinen taloushallinto ja sähköisyyden lisääntyminen Lakea Oy:n toiminnassa kasvattaisi yrityksen laatua. Esimerkiksi tulevaisuudessa asukkaiden puhelinsovellus maksu- ja asumistietojen selailua varten.

7.4 Pohdinta

Voidaan ajatella, että opinnäytetyön keskeisissä tavoitteissa eli tarkastella toiminnanohjausjärjestelmän vaihdosta työn sähköistymisen ja työn tehostumisen kannalta on onnistuttu. Uuden toiminnanohjausjärjestelmän myötä yrityksen toiminta on sähköisempää ja tulevaisuudessa työaika voidaan transaktioiden sijaan kohdistaa esimerkiksi työn kehittämiseen. Sähköinen taloushallinto edes auttaa ja tukee myös työn tehostumista automaattikirjausten avulla, toistaiseksi kuitenkin manuaalistakin työtä joudutaan tekemään hiukan enemmän. Uusi toiminnanohjausjärjestelmä vastaa teholtaan paremmin yrityksen tarpeita, joten odottelut prosessien välillä ovat jääneet pois.

Tämä opinnäytetyö on tarkoituksellisesti rajattu käsittelemään toiminnanohjausjärjestelmän tuomia hyötyjä sähköistymisen ja työntehokkuuden näkökulmista yritykselle heti käyttöönottovaiheen jälkeen. Kaikkien hyötyjen kartoittaminen ja vertailu olisi tehnyt työstä liian laajan.

Tulevissa tutkimuksissa ja opinnäytetöissä kannattaisi tutkia uuden järjestelmän ollessa käytössä jo vähän pidempään, jolloin tulokset tulevat yrityksen toiminnassa kunnolla näkyviin. Tulevissa tutkimuksissa voisi myös kiinnittää huomiota automaation ja digitaalisuuden tuomiin työnkuva muutoksiin ja niiden myötä työnimun ja työmotivaatio muutoksiin.

LÄHTEET

- Ahoniemi, L. Mertanen, M. Mäkipää, M. Sievänen, M. Suomala, P. & Ruohonen, M. 2007. Massaräätälöinnillä kilpailukykyä. Helsinki: Kopio-Niini Oy.
- Granlund, M. & Malmi, T. 2004. Tietotekniikan mahdollisuudet taloushallinnon kehittämässä. Helsinki: Suomen Ekonomiliitto ja WSOY.
- Granlund, M. 2011. Extending AIS research to management accounting and control issues: A research note. [Verkkolehtiartikkeli]. International Journal of Accounting Information Systems, 3–19. [Viitattu 23.11.2019]. Saatavana: Finna.fi - tietokannasta. Vaatii käyttöoikeuden.
- Hirsjärvi, S., Sinivuori, E. Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Itewiki. Ei päiväystä. Toiminnanohjaus ERP. [Verkkosivu]. [Viitattu 24.10.2019]. Saatavana: <https://www.itewiki.fi/opas/toiminnanohjaus-erp/>
- Järvenpää, M. Länsiluoto, A. Partanen, V. Pellinen, J. 2017. Talousohjaus ja kustannuslaskenta. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Kaarlahjärvi, S. & Salminen, T. 2018. Älykäs taloushallinto: Automaation aika. Helsinki: Alma Talent.
- L 30.12.1997/1336. Kirjanpitolaki.
- Lahti, S & Salminen, T. 2014. Digitaalinen taloushallinto. Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Lahti, S. & Salminen, T. 2008. Kohti digitaalista taloushallintoa: sähköiset talouden prosessit käytännössä. Helsinki: WSOYpro
- Lakea Oy. 2019. Koteja elämistä varten. Verkkosivu. [Viitattu 23.09.2019]. Saatavana: <https://lakea.fi/>
- Liukkonen, S. & Liuksiala, A. 2008. Toiminnanohjausjärjestelmän vaihtamisen hyödyt pk-yritykselle: Case vantaan Siemen ja Kone Oy. [Verkköjulkaisu]. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Taloushallinnon suuntautumisvaihtoehto. Opinnäytetyö. Saatavana: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/11376/2009-03-05-19.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Murch, R. 2002. IT-projektinhallinta. Edita Prima Oy: Helsinki

Paulin, A. 2017. Automaatio tarkoittaa säästöjä mutta myös laatua. [Verkkoartikkeli]. [Viitattu 25.10.2019]. Saatavana: <https://www.cgi.fi/fi/blogi/automaatio-tarκοittaa-saastoja-mutta-mynos-laatu>

Pellinen, J. 2005. Talousjohtaminen. Jyväskylä: Talentum Media Oy.

Sap. 2019. Mikä on ERP? ERP tarkoittaa toiminnanohjausta. [Verkkosivu]. [Viitattu 7.8.2019]. Saatavana: <https://www.sap.com/finland/products/what-is-erp.html#overview>

Similä, P. 2019. Tilisanomat. Yritykset haluavat sähköistä taloushallinnon palvelua. [Verkkosivu]. [Viitattu 04.11.2019]. Saatavana: <https://tilisanomat.fi/kolumnit/kumppanikolumni/yritykset-haluavat-sahkoista-taloushallinnon-palvelua>

Sundström, H. 2012. ERP-järjestelmien implementoinnin haasteet. [Verkkojulkaisu]. Vantaa: Metropolia Ammattikorkeakoulu. Liiketalouden koulutusohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 23.11.2019]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/50311/Opinnaytetyo_Sundstrom_Hilla_06_11_2012.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Suomela, S. 2015. Sähköinen vs. digitaalinen taloushallinto. [Verkkoartikkeli]. [Viitattu 17.10.2019]. Saatavana: <https://www.emce.fi/blog/sahkoinen-vs-digitaalinen-taloushallinto/>

Virtanen, J. 2016. Toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto: Laitteiden kunnossapito oppilaitoksessa. [Verkkojulkaisu]. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Tekniikan ja liikenteen ala. Automaatioteknologian tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö. [Viitattu 23.11.2019]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/116610/Virtanen_Jyri.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Visma. 2019. Toiminnanohjausjärjestelmä. [Verkkosivu]. [Viitattu 04.11.2019]. Saatavana: <https://www.visma.fi/>

Visma Solutions. 26.8.2019. Tilisanomat. Modernit integraatiot tuovat tehokkuutta tilitoimistojen ja yritysten arkeen. [Verkkosivu]. [Viitattu 04.11.2019]. Saatavana: <https://tilisanomat.fi/teknologia/modernit-integraatiot-tuovat-tehokkuutta-tilitoimistojen-ja-yritysten-arkeen>

LIITTEET

Liite 1. Kysymyslomake 1

Liite 2. Kysymyslomake 2

Liite 3. Kysymyslomake 3

Liite 1. Kysymyslomake 1

1. Miksi vaihdettiin L7 Netvisoriin?
2. Sujuiko käyttöönotto odotetusti?
3. Onko järjestelmien keskinäinen toimivuus muuttunut vuosien varrella?
4. Ohjelman valinnan merkitys?
5. Hyödynnetäänkö Lakealla automaatiota, miksi, miksi ei?

Liite 2. Kysymyslomake 2

1. Miksi vaihdettiin L7 Netvisoriin? Mitkä olivat vaihtamisen tavoitteet?
2. Järjestelmä valinnan merkitys, miksi juuri Netvisor? Toimiala vaikutukset.
3. Sujuiko käyttöönotto odotetusti?
4. Onko järjestelmien keskinäinen toimivuus muuttunut vuosien varrella?
5. Onko uuden järjestelmän myötä pystytty jättämään turhia työvaiheita pois tai koneen/automaation tehtäväksi? Onko tämä vaikuttanut työn tehostumiseen tai mielekkyyteen?
6. Miten Lakean toimiala vaikuttaa mahdollisuuksiin hyödyntää automaatiota tulevaisuudessa? Tai pysyä mukana digitaalisessa ja tekoälyyn suuntautuvassa maailmassa?
7. Heräsikö kiinnostus sähköisyyden kehittämisestä sähköisen raportoinnin vaatimuksien kasvamisesta ja teknologian kehittymisestä? Mistä?
8. Kuinka paljon nykyään käytetään paperilaskuja? Onko lukema muuttunut Netvisorin myötä?

Liite 3. Kysymyslomake 3

1. Onko L7 client, Saas vai asp käyttöpohjainen?
2. Milloin L7 on lanseerattu entä Netvisor?
3. Miksi L7 oli niin hidas tietyissä prosesseissa? Miksi Netvisor on tehokkaampi, mikä järjestelmien välillä on muuttunut?
4. Onko Netvisor pilvessä?
5. Onko teidän työn kuva muuttunut jotenkin järjestelmän vaihdoksen myötä? Miten?
6. Onko työ mielekkäämpää Netvisorilla? Miksi? Muita Netvisorin tuomia vaikutuksia?
7. Onko uuden järjestelmän nopeus parantanut työn laatua?
8. Koetteko, että Netvisor ja siihen integroidut ohjelmat voivat lisätä Lakean tehokkuutta ja laatua? Ovatko jo lisänneet?
9. Miten Lakean toimiala vaikuttaa mahdollisuuksiin hyödyntää automaatiota tulevaisuudessa? Tai pysyä mukana digitaalisessa ja tekoälyyn suuntautuvassa maailmassa.
10. Heräsikö kiinnostus sähköisyyden kehittämisestä sähköisen raportoinnin vaatimuksien kasvamisesta ja teknologian kehittymisestä? Mistä?
11. Kuinka paljon lakealla käytetään vielä paperilaskuja? (%-luku) onko lukema muuttunut Netvisorin myötä?

